

New York Times Bestseller

ADAM SILVERA

Suomentanut Outi Järvinen

LOPUSSA
MOLEMMAT
KUOLEVAT

BOOKTOK-
SENSAATIO

"Uskomaton ja unohtumaton."

BOOKLIST

"Yhtä sydäntä särkevä kuin nimi lupaa."

KIRKUS REVIEWS

WSOY

Hei,

soitan Kuolinhetkestä.

Olen pahoillani, mutta seuraavan
kahdenkymmenen neljän tunnin kuluessa

kohtaat ennenaikaisen kuoleman.

Me kaikki täällä Kuolinhetkessä

suremme kovasti poismenoasi.

Kannattaa käyttää viimeiset hetket hyvin.

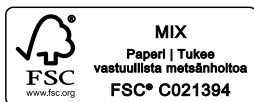
ADAM SILVERA

LOPUSSA
MOLEMMAT
KUOLEVAT

SUOMENTANUT
OUTI JÄRVINEN

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Englanninkielinen alkuteos: *They Both Die at the End*

Copyright © 2017 by Adam Silvera. All Rights Reserved.

Published by arrangement with Writers House, New York
and Ia Atterholm Agency, Sweden.

Suomenkielinen laitos © Outi Järvinen ja WSOY, 2023

ISBN 978-951-0-50063-7

Painettu EU:ssa

*Tämä kirja on niille, joita pitää muistuttaa
jokaisen päivän merkityksestä.*

*Kiitos äidille rakkaudesta ja Cecilialle rajoista.
Olen aina tarvinnut molempia.*

OSA YKSI

Kuolinhetki

*Eläminen on maailman harvinaisin asia.
Useimmat ihmiset ovat olemassa, ei muuta.*

– Oscar Wilde

5. syyskuuta 2017

MATEO TORREZ

klo 12.22

Kuolinhetki soittaa ja antaa mulle elämän vakavimman varoituk-
sen: mä tulen kuolemaan tänään. Tai ei – käytin väärää sanaa, sillä
”varoitusta” koskee jotakin, minkä voi vielä välttää. Varoitus on kuin
auton tööttäys, jonka ansiosta punaisia valoja päin kävelevä saa mah-
dollisuuden perääntyä jalkakäytävälle. Tämä sen sijaan on enem-
mänkin ilmoitus. Soittoääni muistuttaa kirkonkellojen kuminaa, ja
nyt se kuuluu mun puhelimesta toiselta puolelta huonetta. Joudun
välittömästi pakokauhun valtaan, enkä enää havaitse ympäriltäni
muuta kuin sen äänen. Tuntuu kai samalta kuin laskuvarjohyppää-
jästä, joka ensimmäistä kertaa heittäytyy taivaalle, tai pianistista,
joka valmistautuu ensimmäiseen konserttiinsa. Vaikka sitähän mä
en koskaan saa tietää.

Ihan hullua. Vielä äsken kulutin aikaa *LähtöLaskennassa*, netti-
sivulla jonne kirijät postaa kaikenlaista elämänsä viimeisistä tun-
neista, ja olin lukemassa yhtä blogitekstiä, jossa joku nuori kirjijä
yritti löytää uutta kotia kultaisellenoutajalleen. Ja nyt mä siis itsekin
kuolen.

Siis mä... ei... kyllä. Kyllä.

Rintaa puristaa. Mä kuolen tänään.

Mä olen aina pelännyt kuolemaa. Jostain syystä olen kuvitellut, että juuri pelko pitäisi kuoleman etäällä. Ei tietenkään ikuisesti, mutta ainakin kunnes olisin aikuinen. Isä on yrittänyt iskostaa päähäni, että mun pitäisi elää niin kuin olisin jonkin tarinan päähenkilö, koska sellaiselle ei tapahdu koskaan mitään pahaa. Päähenkilö ei voi kuolla, koska sen täytyy pelastaa koko maapallo. Mutta kaikki ajatukset katoaa, kun Kuolinhetken airut tavoittelee mua päästäkseen kertomaan, että tänään, kahdeksantoista vuoden iässä, mä kuolen.

Vau, mä tosiaankin...

En halua vastata. Mieluummin säntäisin isän makkariin ja huu-taisin kirouksia tyynyyn, koska isä valitsi huonoimman mahdollisen hetken joutua teho-osastolle, tai voisin myös hakata nyrkillä seinää, koska äiti kuoli synnytykseen ja jätti muhun varhaisen kuoleman merkit. Puhelin soi varmasti kolmattatoista kertaa, enkä mä voi tosiasiaassa olla vastaamatta, koska enhän mä voi mitenkään välttää sitä, mitä mulle tulee tapahtumaan jossain vaiheessa tänään.

Työnnän läppärin pois polviltani ja nousen sängyltä vähän huo-jahdellen, koska mua todella huimaa. Kävelen kirjoituspöydän luo hitaasti kuin zombie, ja sehän mä oikeastaan olenkin.

Puhelimen näytöllä lukee tietysti KUOLINHETKI.

Tärisen mutta onnistun kuitenkin painamaan vihreää luuria. En sano mitään. Mitä mä edes sanoisin. Mä vain hengitän, koska tulen koko loppuelämäni aikana hengittämään korkeintaan kaksikymmentäkahdeksantuhatta kertaa – sen verran elävä ihminen keskimäärin hengittää vuorokaudessa – ja voin yhtä hyvin käyttää ne kaikki nyt kun vielä voin.

”Hei, täällä on Andrea Kuolinhetkestä. Onko siellä Timothy?”

Siis Timothy.

Sehän ei ole mun nimi.

”Sä soitit väärään numeroon”, vastaan Andrealle. Mun syke hidastuu, vaikka tuntuu tietysti pahalta jonkun Timothy-nimisen tyyppin puolesta. Oikeesti. ”Mä olen Mateo.” Sen nimen olen saanut isältäni, joka toivoo että mä vielä jonain päivänä annan sen omalle lapselleni. Hetken näytti jo pahalta, mutta se saattaa sittenkin olla mahdollista.

Puhelimesta kuuluu näppäimistön nakutusta, kun Andrea korjaa oikean nimen johonkin taulukkoon tai sellaiseen. ”Hyvänen aika, anteeksi. Timothy’n kanssa juttelin juuri äsken. Hän ei valitettavasti ottanut uutisia kovin hyvin, ihmisparka. Sinä olet siis Mateo Torrez, eikö totta?”

Siinä meni viimeinen toivonpisara.

”Mateo, vahvistatko että se todella olet sinä? Minulla on valitettavasti vielä paljon puheluita soitettavana.”

Mä aina kuvittelin, että mun airut – se on niiden virallinen nimi, en ole keksinyt sitä itse – kuulostaisi myötätuntoiselta ja kertoisi uutiset lempeästi, valittelisi vaikka erityisesti sitä, että joudun kuolemaan näin kovin nuorena. Eikä mua rehellisesti sanottuna olisi vaivannut, vaikka se olisi ollut hilpeä, käskenyt mun pitää hauskaa ja viettää viimeisen päiväni parhaalla mahdollisella tavalla, nyt kun tiedän mitä on edessä. Tänään en ainakaan kyyhötä kotona ja aloita tuhannen palan palapeliä, jota en koskaan saa koottua, ja masturboi vain koska mua kauhistuttaa pelkkä ajatuskin seksistä jonkun toisen ihmisen kanssa. Mutta tämä airut kuulostaa siltä, että mun pitää lakata tuhlaamasta sen aikaa, koska toisin kuin mulla, sillä sitä aikaa on vielä rutkasti.

”Joo. Olen minä. Siis Mateo.”

”No niin, Mateo, olen pahoillani, mutta seuraavan kahdenkymmenenneljän tunnin kuluessa kohtaat ennenaikaisen kuoleman. Et voi tehdä mitään asian eteen, mutta sinulla on kuitenkin vielä tilaisuus elää.” Airut jatkaa siitä, miten elämä tuntuu meistä hetimitäin epäoikeudenmukaiselta, ja luettelee sitten erilaisia tilaisuuksia,

joihin voisin tänään osallistua. Ei mun kannata airuelle suuttua, mutta tämä tyyppi on ilmiselvästi pitkästynyt ja laskettelee sanansa niin kuin osaisi ne ulkoa toisteltuaan niitä satoja, ehkä jopa tuhansia kertoja. Siltä ei heru myötätuntoa. Se luultavasti korjailee samalla rakennekynsiään tai pelaa ristinollaa itseään vastaan.

Kirijät postaavat *LähtöLaskentaan* ihan kaiken viimepäivästään. Miten ne ovat saaneet puhelun ja miten ne päätyvät viimeiset hetkensä viettämään. Se on periaatteessa kirijöiden oma Twitter. Mä olen lukenut järjettömän määrän postauksia tyypeiltä, jotka ovat yrittäneet kysellä airuelta millä tavalla ne tulevat kuolemaan, vaikka kaikki tietävät ettei sellaisia yksityiskohtia ole saatavilla. Sitä ei kerrota edes presidenteille. Entinen presidentti Reynolds yritti neljä vuotta sitten piileskellä kuolemalta maanalaisessa bunkkerissa, mutta viimein joku sen omista henkivartijoista salamurhasi sen. Kuolinhetki kertoo vain päivämäärän, ei edes tarkempaa ajankohtaa.

”...Ymmärräthän kaiken, mitä olen sinulle sanontu?”

”Joo.”

”Voit kirjautua sivulle kuolinhetki.com ja täyttää lomakkeeseen kaikki toiveet, joita sinulla mahdollisesti on hautajaisiin liittyen. Sinne voi lisätä muun muassa hautakiven tekstin. Tai jos haluat polttohautauksen, sinun pitää...”

Mä olen ollut hautajaisissa vain kerran. Mummi kuoli, kun olin seitsemän, ja hautajaisissa sain raivokohtauksen, kun mummi ei suostunut heräämään. Siitä suunnilleen viiden vuoden kuluttua perustettiin Kuolinhetki-niminen virasto, ja sen jälkeen jokainen on ollut hereillä omissa hautajaisissaan. Onhan se mahtava juttu, että ihminen saa sanoa läheisilleen hyvästit ennen kuolemaansa, mutta eikö kuitenkin olisi parempi vain elää jokainen elämänsä päivä onnellisen tietämättömänä? Ehkä olisin tästä eri mieltä, jos voisin luottaa siihen että mun hautajaisiin tulee ylipäätään ketään. Jos mulla olisi kavereita.

”Ja haluan vielä sanoa sinulle, Timothy, että me kaikki täällä Kuolinhetkessä suremme kovasti poismenoasi. Kannattaa käyttää viimeiset hetket hyvin.”

”Mä olen Mateo.”

”Voi anteeksi, Mateo. Olen tosi pahoillani. Tämä on ollut pitkä päivä, ja nämä keskustelut todella käyvät voimille, ja –”

Lopetan puhelun kesken lauseen. Tiedän että se on törkeää. Mutta en vain kestä kuunnella, miten raskas päivä airuella on ollut, kun itse saatan kaatua kuolleena maahan muutaman tunnin kuluttua. Tai jopa muutaman minuutin kuluttua. Mä saatan tukehtua yskänpastilliin. Tai kaatua portaissa, kun olen menossa viettämään viimeistä päivääni, ja katkaista niskat ennen kuin pääsen edes kadulle. Joku voi murtautua meille ja tappaa mut. Ainoastaan se on varmaa, että mä en tule kuolemaan vanhuuteen.

Lysähdän polvilleni lattialle. Kaikki päättyy tänään, enkä mä mahda sille yhtään mitään. En voi kulkea lohikäärmeitä kuhisevan seudun halki etsimään valtikkaa, joka pelastaa kuolleista. En voi karauttaa lentävällä matolla etsimään pullon henkeä, jolta voisin toivoa itselleni vaatimattoman mutta hyvän elämän. Ehkä voisoin etsiä jonkun hullun tieteilijän, joka suostuisi jäädyttämään mut kryogeenisesti, mutta todennäköisesti vain kuolisin kesken sen omituisen prosessin. Jokainen meistä kuolee joskus, ja mä nyt vain kuolen tänään.

Ajattelen ihmisiä, joita tulen kaipaamaan, jos kuolleet ylipäättään kaipaavat. Lista on niin lyhyt, ettei sitä voi oikein edes listaksi sanoa: tulen kaipaamaan isää, joka teki aina parhaansa, ja Lidiaa, joka ei kävellyt mun ohi koulun käytävillä. Se tuli jopa lounaalla samaan pöytään istumaan ja valitsi mut parikseen biologian tunnilla ja kertoi haluavansa opiskella ympäristöntutkimusta ja pelastaa maailman ja lupasi, että vastineeksi riittäisi jos vain eläisin siinä maailmassa. Eikä muita sitten olekaan.

Jos jotakuta kiinnostaa, keitä kaikkia en tule kaipaamaan, niin sellaista listaa ei ole olemassakaan. Kukaan ei ole koskaan tehnyt mulle mitään pahaa. Ja vaikka mä olinkin aika monelle pelkkää ilmaa, niin kyllä mä sen ymmärrän. Todella. Koska mä olen tällainen vainoharhainen ihmisraunio. Sen kerran, kun mut joskus kutsuttiin mukaan pitämään hauskaa luokkakavereiden kanssa, puistoon rullaluistelemaan tai autoajelulle myöhään yöllä, mä kiitin kauniisti ja jäin kotiin. Koska ulkonahan olisi kenties mahdollisesti saattanut kuolla. Ja juuri tätä mä tulen kaipaamaan eniten: kaikkia näitä menetettyjä tilaisuuksia elää täysillä ja tutustua tai jopa ystäväystyä niihin tyyppeihin, joiden keskellä istuin kokonaiset neljä vuotta. Mulla jäi väliin kaikki ne yökyläilyt, jolloin valvotaan aamuun saakka ja pelataan Xbox Infinityä tai lautapelejä ja solmitaan läheisiä ihmissuhteita. En koskaan mennyt mukaan, koska pelkäsin liikaa.

Ihmisistä tulen kaipaamaan eniten tulevaisuuden Mateota, joka olisi ehkä rentoutunut ja alkanut elää. Vaikea nähdä sitä tyyppiä kovin selkeästi, mutta kuvittelen miten tulevaisuuden Mateo kokeilee kaikkia uusia juttuja, polttaa pilveä kavereiden kanssa, hankkii ajokortin ja lentää Puerto Ricoon etsimään juuriaan. Ehkä tulevaisuuden Mateo seurustelee, ja ehkä se nauttii kumppaninsa seurasta. Se soittaa pianoa kavereilleen ja uskaltaa laulaa niiden edessä, ja sillä on ehdottomasti paljon hautajaisvieraita. Itse asiassa hautajaiset saattavat venyä koko viikonlopun mittaiseksi tapahtumaksi, kun paikalle parveilee niitä, jotka eivät ehtineet tarpeeksi ajoissa halatakseen sitä vielä viimeisen kerran.

Tulevaisuuden Mateolla on pitkä lista ystäviä, joita se tulee kaipaamaan.

Mutta mä en koskaan ole tulevaisuuden Mateo. Kukaan ei koskaan sekoile mun kanssa pilvipäissään, kukaan ei kuule mun soittavan pianoa eikä istu isän auton etupenkillä, kun mä olen

saanut ajokortin. En koskaan riitele kenenkään kanssa siitä, kuka saa parhaat keilailukengät tai kuka saa ottaa videopelissä Wolverinen.

Rojahdan selälleni lattialle. Mulle on annettu yksi päivä aikaa. Ota tai jätä.

Tai ei. Vaikka mä ottaisin, mun pitää silti jättää.

klo 12.42

Isä menee aina kuumaan suihkuun, jos se on hermostunut jostain tai pettynyt itseensä. Kolmetoistavuotiaana omaksuin saman tavan, koska silloin mun mieleen alkoi tulla häiritseviä Mateo-ajatuksia ja kaipasin tosi paljon omaa Mateo-aikaa pääni selvittämiseen. Nyt seison suihkussa ihan vain syyllisyyttäni, koska en voi olla toivomatta että maailma surisi poismenoani, siis muutkin kuin Lidia ja isä. En elänyt täysillä niitä päiviä, jolloin en saanut puhelua, joten kaikki eiliset on tuhlattu ja huomisetkin päättyvät tähän.

En aio kertoa kenellekään. Paitsi isälle, mutta sitä ei lasketa, koska se ei ole edes hereillä. En halua tuhlata aikaa miettimällä, ovatko ihmisten surulliset sanat tosiaan aitoja. Olisi kamalaa käyttää viime hetkensä ihmisten epäilemiseen.

Pakko päästä kuitenkin ulos, joten täytyy kai yrittää uskotella itselleen, että tämä on ihan tavallinen päivä. Pakko mennä sairaalaan katsomaan isää ja pitämään sitä kädestä, ensimmäistä kertaa lapsuuden jälkeen ja näköjään myös... niin, näköjään myös viimeistä kertaa.

Tulen katoamaan ennen kuin ehdin edes tottua ajatukseen omasta kuolevaisuudestani.

Pakko myös mennä tapaamaan Lidiaa ja sen yksivuotiaista tytärtä, Pennyä. Mä olen Pennyn kummisetä, ja tuntuu kamalalta, että mun oli tarkoitus pitää siitä huolta jos Lidialle sattuu jotain, koska Lidian poikaystävä Christian kuoli vähän yli vuosi sitten. No

joo, miten kahdeksantoistavuotias poika muka pystyisi pitämään huolta pikkulapsesta ilman mitään tulojakaan? Lyhyt vastaus: ei mitenkään. Mutta mun oli kuitenkin tarkoitus vanheta ja kertoa Pennylle tarinoita sen äidistä, joka halusi pelastaa maailman, ja sen isästä, joka oli siisti tyyppi, ja mun piti ottaa se luokseni asumaan sitten, kun mulla on talous kunnossa ja tunne-elämä tasapainossa. Nyt mut kiskaistaan sen elämästä, enkä koskaan tule olemaan sille muuta kuin joku vieras setä, josta Lidia aina kertoo juttuja, kun ne katsoo yhdessä valokuva-albumia, ja Penny nyökyttelee ja nauraa ehkä mun silmälaseille ja kääntää sitten sivua nähdäkseen niitä, jotka se tuntee ja joista se oikeasti välittää. Mä en tule olemaan sille edes menneiden aikojen haamu. Siitä huolimatta haluan vielä kerran mennä kutittelemaan sitä ja pyyhkimään kesäkurpitsa-papusosetta sen poskilta, jotta Lidia saa hetken rauhassa opiskella tai harjata hampaat tai kammata hiukset tai ihan vain ottaa torkut.

Sen jälkeen mun on pakko irrottautua parhaasta ystävästäni ja sen tyttärestä ja lähteä elämään loppuelämäni.

Suljen hanan, ja vesi lakkaa ryöppyämästä. Nyt ei ole aikaa tunnin suihkuun. Otan silmälasit lavuaarin reunalta ja työnän ne nenälle. Nousen ammeesta, liukastun märällä lattialla ja kaatuesani taaksepäin ehdin jo ajatella, että nyt testataan kulkeeko elämä tosiaan filminauhana silmien edessä, mutta saankin otteen pyyheteelineestä ja pääsen taas jaloilleni. Hengitän sisään, ulos, sisään, ulos, koska olisihan se nyt ollut melko typerä kuolema. Joku olisi lisännyt mut ”Suihkutapaukset”-listalle, jota päivitetään todella suosituksissa mutta melko oksettavassa *TyhmäTäpa*-blogissa.

Pakko päästä ulos ja elää – mutta ensin täytyy selvittää tästä asunnosta elossa.

klo 00.56

Kirjoitan kiitosviestit parille naapurille, ja kerron, että tänään on mun viimepäivä. Kun isä on ollut sairaalassa, 4F:n Elliot on katsonut vähän perääni ja tuonut välillä päivällistä, varsinkin nyt viikon sisällä, koska mä hajotin uunin kun yritin laittaa empanadoja isän tyyliin. 4A:n Sean puolestaan aikoi tulla lauantaina korjaamaan sen uunin, mutta ei sen enää tarvitsekaan. Isä osaa kyllä korjata sen itsekin, ja ehkä se kaipaa muutenkin tekemistä, kun mä olen poissa.

Otan kaapista valkoisen t-paidan, ja sen päälle puen siniharmaan flanellipaidan, jonka sain Lidialta kahdeksantoistavuotislahjaksi. En ole vielä kertaakaan käyttänyt sitä. Kun mulla on se päällä, tuntuu että Lidia on lähellä.

Katson kelloa – sain isän vanhan, kun isä osti itselleen uuden, sellaisen digitaalisen, jonka näkee paremmin taustavalon ansiosta. Kello on melkein yksi. Tavallisena yönä olisin vielä pelaamassa, vaikka olin aina aamuisin ihan poikki. Laskin sen varaan, että hyppytunnilla voisi ottaa pienet unet. Ei olisi kannattanut käyttää aikaa sellaiseen. Mun olisi pitänyt ottaa lisää kursseja, vaikka jotain taideopintoja, mutta silloin tuntui että mieluummin heittäisin henkeni kuin piirtäisin. (Nyt sekkin toive käy toteen, joten kannattaa tosiaan varoa mitä toivoo. Tai lakata käyttämästä typerän draamattisia sanontoja joita ei edes tarkoita.) Ehkä mun olisi pitänyt liittyä bändiin ja soittaa pianoa, näyttää taitoni jotta olisin päässyt ensin laulamaan taustakuoroon ja sitten esittämään dueton jonkun hyvän tyyppin kanssa, ja ehkä jonain päivänä olisin uskaltanut laulaa yksin. Hitto, jopa teatteri olisi saattanut olla mukava harrastus, koska olisin joutunut roolin kautta jotenkin rikkomaan kuoreni. Mutta ei, mä jätin mieluummin lukujärjestykseen paljon hyppytunteja, joiden aikana sain vetäytyä jonnekin näkymättömiin ja ottaa pienet unet.

Kello on 00.58. Tasan yhdeltä mä pakotan itseni ulos tosta ovesta. Koti on ollut mulle sekä turvapaikka että vankila, ja nyt mun pitää kerrankin saada raitista ilmaa sen sijaan että säntäisin vain nopeasti pisteestä A pisteeseen B. Pitää laskea puut katujen varsilta ja ehkä laulaa jotain lempilaulua, uittaa jalkoja Hudson Riverissä. Pitää yrittää varmistaa että mut muistetaan nuorena miehenä, joka kuoli ennen aikojaan.

Nyt kello on tasan yksi.

Uskomatonta, että en koskaan enää palaa mun makkariin.

Avaan lukon, käännän kahvaa ja työnnän oven auki.

Ja päätä pudistellen kiskaisen sen uudestaan kiinni.

En tosiaankaan lähde ulos kuolemaan liian nuorena.

Rakkaus.
Kuolema.
Elämäsi viimeinen päivä.
Miten sinä viettäisit sen?

Jo 30 perättäistä kuukautta *New York Timesin*
Bestseller-listalla!

www.wsoy.fi

N84.2

ISBN 978-951-0-50063-7